

تقویت تعاملات سیاسی و اقتصادی تهران و باکو در دولت های یازدهم و دوازدهم

تقویت تعاملات سیاسی و اقتصادی در سال های اخیر میان ایران و جمهوری آذربایجان نتیجه عزم راسخ و تلاش های جدی سران دو کشور در دوران دولت های یازدهم و دوازدهم بوده است .

به گزارش آران نیوز؛ کارشناسان سیاسی و اقتصادی جمهوری آذربایجان بر این باورند که در سالهای اخیر توسعه تعاملات سیاسی و اقتصادی و تقویت اعتماد متقابل میان باکو و تهران نتیجه دیدارهای مستمر و مذاکرات پرثمر " دکتر حسن روحانی " و " الهام علی اف " روسای جمهوری ایران و جمهوری آذربایجان می باشد . رییس جمهوری اسلامی ایران در شش سال اخیر سه سفر رسمی به جمهوری آذربایجان داشته است که این سفرها و توافقات حاصل شده در آن تحرک قابل توجهی به روابط سیاسی باکو و تهران بخشیده و نیز منجر به اجرای طرح های اقتصادی مشترک مهم میان دو کشور شده است . در این مدت " الهام علی اف " نیز به دعوت دکتر روحانی سه سفر رسمی به جمهوری اسلامی ایران داشته و سران دو کشور علاوه بر آن هفت دیدار در قالب جلسات بین المللی و منطقه ای داشتند که فرصتی مناسب برای مذاکره روند اجرایی توافقات حاصله میان دو کشور در حوزه های مختلف بوده است .

نظر کارشناسان، جمهوری آذربایجان، درباره تعاملات سیاسی و اقتصادی باکو و تهران

"الشن مناف اف کارشناس سیاسی جمهوری آذربایجان با اشاره به مشترکات تاریخی ، فرهنگی و معنوی مردم ایران و جمهوری آذربایجان، معتقد است که این مشترکات پیوندهای مستحکم برای تقویت روابط دو کشور همسایه می باشد. وی اعتقاد دارد که جمهوری اسلامی ایران همواره از تمامیت ارضی جمهوری آذربایجان حمایت کرده و خواستار حل مناقشه قره باغ در قالب موازین حقوقی بین المللی بوده و دولت فعلی باکو نیز علاقه مند به توسعه روابط با ایران می باشد .

مناف اف اظهار داشت : در شرایط فعلی عزم سران جمهوری آذربایجان و جمهوری اسلامی ایران برای توسعه روابط فی مابین ، همکاری های اقتصادی و تجاری دو کشور بیش از پیش توسعه یافته و در نتیجه آن ایران در حال حاضر یکی از ده کشور عمده شریک تجاری جمهوری آذربایجان به شمار می رود . به گفته مناف اف جمهوری آذربایجان و ایران در سالهای اخیر سعی دارند همکاری در بخش های انرژی و نیز استفاده بیشتر از ظرفیت های حمل و نقل و ترانزیت میان دو کشور و نیز منطقه را گسترش دهند و گامهای مهمی هم در این زمینه به صورت مشترک برداشته شده است . این کارشناس سیاسی جمهوری آذربایجان یکی از ویژگی های روابط سالهای اخیر دو کشور را گسترش همکاری در تعاملات منطقه ای در حوزه های اقتصادی و امنیتی عنوان کرد . مناف اف افزود: جمهوری آذربایجان نیز همواره در سطوح بین المللی از برنامه هسته ای صلحآمیز جمهوری اسلامی ایران حمایت کرده و مخالف تحریم های اعمالی آمریکا در این زمینه بوده است . وی با تاکید بر این که در سالهای اخیر توسعه روابط فی مابین همواره در کانون توجه روسای جمهوری آذربایجان و ایران بوده است ، افزود: حمایت جمهوری آذربایجان از تلاش های جمهوری اسلامی ایران در زمینه برقراری صلح و ثبات در منطقه و نیز مخالفت دولت باکو با تحریم های اعمالی علیه جمهوری اسلامی ایران موجب تقویت اعتماد متقابل میان دو طرف شده است . "صالح دوستعلی اف " کارشناس ارشد موسسه شرق شناسی فرهنگستان علوم ملی جمهوری آذربایجان نیز با اشاره به این که در دوره دولت یازدهم و دوازدهم روابط جمهوری اسلامی ایران و جمهوری آذربایجان پیشرفت قابل توجهی داشته است، گفت : یکی از ویژگی های مناسبات سال های اخیر میان تهران و باکو توجه بیشتر به گسترش همکاری در قالب تعاملات منطقه ای می باشد .

دوستعلی اف دیدارهای سه جانبه روسای جمهوری ایران ، جمهوری آذربایجان و روسیه ، مذاکرات چهارجانبه وزیران خارجه ایران ، جمهوری آذربایجان ، ترکیه و گرجستان را نمونه بارز برای گسترش تعاملات منطقه ای عنوان کرد . به گفته وی، در سالهای اخیر روابط دو کشور همسایه به سطح شرکای راهبردی ارتقا یافته و ایران و جمهوری آذربایجان بیش از پیش از مواضع یکدیگر در سطوح بین المللی حمایت می کنند . دوستعلی اف با اشاره به این که در حال حاضر ارتباط بسیار صمیمانه ای میان روسای جمهوری ایران و جمهوری آذربایجان برقرار شده و سران دو کشور در سالهای اخیر ۱۳ دیدار دوجانبه و در قالب جلسات بین المللی داشته اند و مذاکرات انجام گرفته در این دیدارها برای روابط آتی دو کشور در حوزه های سیاسی ، اقتصادی و فرهنگی مهم بوده است. وی همچنین با اشاره به قرابت مردمی ، فرهنگی، معنوی و جغرافیایی دو کشور و وجود ظرفیت های زیاد

استفاده نشده برای بسط روابط فی مابین گفت: تاکید و خواست رهبران ایران و جمهوری آذربایجان نیز استفاده از این ظرفیت ها است که نه تنها به نفع دو کشور بلکه به سود کل منطقه خواهد بود.

در واقع در دوره دولت تدبیر و امید گسترش روابط و همکاری های همه جانبه با کشورهای همسایه در اولویت سیاست خارجی قرار گرفته است و بر این اساس شاهد تحرک قابل توجه در مناسبت دوجانبه ایران با جمهوری آذربایجان بوده ایم. در چند سال اخیر تلاش های موثر برای رفع برخی سوء تفاهم ها در عرصه سیاسی و نیز گامهای قابل توجه در زمینه تعمیق تعاملات اقتصادی برداشته شده است که اجرای برخی طرح های مشترک دوجانبه و منطقه ای حاکی از این واقعیت می باشد. ظرف ۲۸ سال گذشته پس از استقلال جمهوری آذربایجان، میان این کشور و جمهوری اسلامی ایران در مجموع ۱۸۸ سند همکاری امضا شده که ۴۱ سند تنها در شش سال اخیر در جریان سفرهای متقابل روسای جمهوری ایران و جمهوری آذربایجان امضا شده است. حسن روحانی در سومین سفر رسمی در فروردین ماه سال ۱۳۹۷ به باکو روابط ایران و جمهوری آذربایجان را به نفع منطقه و جهان خواند و گفت: ما امروز بهترین روابط را در میان دو ملت و دولت شاهد هستیم. روحانی امنیت و توسعه جمهوری آذربایجان، را امنیت و توسعه ایران دانست و افزود: ما اعضای یک خانواده هستیم و باید در کنار یکدیگر قرار بگیریم و از ظرفیت ها استفاده کنیم. وی گفت: روابط دو جانبه ایران و جمهوری آذربایجان باید به روابط سه جانبه و چند جانبه ارتقا یابد، آن وقت می توانیم شبکه مطمئن تر و پایدارتری را شاهد باشیم. الهام علی اف رئیس جمهوری آذربایجان نیز سفر روحانی به باکو را یک سفر تاریخی خواند و گفت: در این سفر سندهای تاریخی بین دو کشور به امضا رسید که در آینده شاهد آثار و ثمرات آنها خواهیم بود. علی اف سطح روابط و همکاری ایران و جمهوری آذربایجان را الگوی همسایگی در جهان عنوان کرد و افزود: تعاملات چهار سال اخیر نشان داد که تصمیمات اتخاذ شده و کارهای انجام گرفته نتایج خوبی برای دو ملت داشته است.

علی اف گفت: ایران و جمهوری آذربایجان یک چارچوب همکاری در منطقه ایجاد کرده اند و دیدار های سه جانبه سران ایران، جمهوری آذربایجان و روسیه در باکو و تهران و نیز دیدار سه جانبه وزیران خارجه ایران، جمهوری آذربایجان و ترکیه و نیز دیدار چهار جانبه وزیران امور خارجه ایران و آذربایجان و ترکیه و گرجستان در این چارچوب دارای اهمیت خاص برای تقویت همکاری های منطقه ای است.

گسترش، تعاملات سیاسی، مستقیم، مناسب برای همکاری ها، اقتصاد،

در جریان سفرهای رسمی حسن روحانی رئیس جمهوری اسلامی ایران به باکو و نیز دیدارهای رسمی الهام علی اف از تهران به اجرای طرح های اقتصادی مشترک دارای اهمیت بزرگ برای دو کشور و منطقه توجه بیشتر شده است. در پی توافقات حاصله در این سفرها طرح های بسیار مهم اتصال خطوط ریلی جمهوری آذربایجان و جمهوری اسلامی ایران، راه اندازی کارخانه مشترک خودروسازی در کوی صنعتی "نفتچالا" در ۱۶۸ کیلومتری جنوب باکو اجرا شده و نیز در نتیجه تلاش های مشترک حجم گردش تجاری سالانه دو کشور در چند سال اخیر پنج برابر افزایش یافته و نزدیک به ۵۰۰ میلیون دلار رسیده است. پروژه اتصال خطوط ریلی جمهوری آذربایجان و ایران بخشی از کریدور ریلی «شمال - جنوب» و «جنوب - غرب» است و برای اجرای این پروژه ۸.۵ کیلومتر خط ریلی در داخل خاک جمهوری آذربایجان و ۱.۵ کیلومتر خط ریلی در خاک ایران احداث شده است. در سفر رسمی فروردین ماه سال ۱۳۹۷ حسن روحانی به جمهوری آذربایجان مراسم افتتاح این پروژه ریلی به صورت نمادین و از محل همایش مشترک اقتصادی دو کشور در مرکز حیدرعلی اف باکو برگزار شد. کارشناسان اقتصادی اجرای این پروژه ریلی و ساخت خط آهن قزوین و رشت و نیز طرح ریلی در دست اجرای رشت و آستارا در خاک جمهوری اسلامی ایران را برای تکمیل دالان بین المللی حمل و نقل شمال و جنوب و افزایش ظرفیت های ترانزیت، منطقه و آینده تعاملات اقتصادی، دو کشور بسیار مهم می دانند.

ساخت کارخانه مشترک خودروسازی و آذرماش - ایران خودرو و 39#؛ در کوی صنعتی نفتچالا در سال ۲۰۱۶ میلادی آغاز شده و ظرفیت تولید آن ۱۰ هزار خودروی سواری در مدل های مختلف است و شرکت ایران خودرو در این واحد تولیدی ۲۵ درصد سهم دارد.

در این کارخانه که در آن فناوری های مدرن، تجهیزات و ماشین آلات پیشرفته به کار گرفته شده است، خودروهای سواری مدل 39#؛ رانا 39#؛، 39#؛ سمند 39#؛، ، 39#؛ دنا 39#؛، 39#؛ پژو ۲۰۶ و ۲۰۷ 39#؛، 39#؛ رنو پیکاپ 39#؛ و 39#؛ رنو تندر 39#؛ تولید می شود.

سهم ۲۵ درصد ایران خودرو شامل طراحی ، نصب و راه اندازی تجهیزات و صدور خدمات فنی و مهندسی است و در این کارخانه قرار است در مرحله نخست شش هزار دستگاه و در مرحله بعدی نیز ۱۰ هزار دستگاه خودرو تولید شود .

در سال ۲۰۱۸ میلادی یک هزار دستگاه خودروی سواری این کارخانه در داخل جمهوری آذربایجان به فروش ، رسیده و مذاکرات برای صادرات این خودروها به برخی کشورهای همسود ادامه دارد .

مراسم افتتاح این کارخانه مشترک نیز در جریان سفر رسمی فروردین ماه سال ۱۳۹۷ رییس جمهوری اسلامی ایران به جمهوری آذربایجان برگزار شد . در ادامه توافقات حاصله میان باکو و تهران در حال حاضر کارهای مقدماتی برای ایجاد شهرک صنعتی در مرز مشترک ایران و جمهوری آذربایجان و نیز مذاکرات امضای توافقنامه تجارت ترجیحی بین دو کشور ادامه دارد . منابع رسمی جمهوری آذربایجان مجموع سرمایه گذاری شرکت های ایرانی در اقتصاد جمهوری آذربایجان را ۳ میلیارد و ۴۰۰ میلیون دلار اعلام کردند . همچنین بیش از یک هزار شرکت ایرانی برای فعالیت در حوزه های صنعتی، ساختمان، خدماتی، مخابرات ، حمل و نقل و کشاورزی در این کشور ثبت شده اند .